

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

04.12.2008

м. Київ

№ 413

Про окремі питання діяльності банків

Ужиті Національним банком України заходи щодо упередження кризових явищ у банківській системі сприяли зменшенню темпів щоденного відпливу коштів з банків і забезпечили платоспроможність та своєчасність розрахунків банківської системи в цілому.

Проте вплив коштів з банківської системи продовжується і з початку листопада кошти фізичних осіб у національній валюті скоротилися майже на 5% (у жовтні – 10%), кошти суб'єктів господарювання в національній валюті зменшилися на 4,6% (у жовтні – 7,8%).

Залишаються значними невідповідності між активними та пасивними операціями банків за строками погашення.

Окремі банки мають проблеми зі своєчасним здійсненням платежів.

Для забезпечення невідкладної капіталізації банків Правління Національного банку України прийняло постанову від 21.11.2008 № 389 „Про здійснення діагностичного обстеження банків”, яка забезпечує здійснення підготовчої роботи до діагностичного обстеження банків.

Крім того, постановою Правління Національного банку України від 01.12.2008 № 405 затверджено Спеціальний порядок здійснення заходів щодо фінансового оздоровлення банків, спрямований на спрощення процедури та скорочення термінів унесення змін до статутів банків щодо збільшення рівня статутного капіталу

З метою закріплення позитивних тенденцій у діяльності банків та забезпечення подальшої стабільної їх роботи, керуючись статтею 99 Конституції України, статтями 7 і 55 Закону України „Про Національний банк України”, статтями 66, 67 Закону України „Про банки і банківську діяльність”, Правління Національного банку України

постановляє:

1. Зобов'язати Дирекцію з банківського регулювання та нагляду (О.І.Кіреєв) здійснити заходи щодо діагностичного обстеження банків, передбачені Законом України „Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України” та постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.2008 № 960 „Про затвердження Порядку участі держави в капіталізації банків”, відповідно до постанови Правління Національного банку України від 21.11.2008 № 389 „Про здійснення діагностичного обстеження банків” для

визначення їх поточної і перспективної платоспроможності та життєздатності в умовах кризи.

2. Zobov'язati banki:

у 10-денний термін подати до Дирекції з банківського регулювання та нагляду (О.І.Кіреєв) плани заходів щодо підвищення капіталізації (програми капіталізації). У разі неспроможності банку та його власників підвищити рівень капіталу розглянути питання щодо реорганізації (об'єднання чи приєднання) банку та внести відповідні пропозиції Національному банку України;

до 12 грудня 2008 року розробити і надати Національному банку України платіжний календар на щоденній основі до кінця 2008 року та на I квартал 2009 року, у тому числі і в іноземній валюті (окремо), та встановити моніторинг за рівнем ліквідності банку;

забезпечити суворий контроль за дотриманням розроблених графіків щодо приведення рівнів невідповідностей активів та пасивів за строками погашення (ГЕПів) до прийнятних розмірів;

здійснити перегляд вартості отриманого в заставу майна з метою врахування його під час розрахунку резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями за ринковою вартістю;

уживати всіх необхідних заходів щодо забезпечення позитивної динаміки зростання обсягів депозитів (передусім у національній валюті України) з метою недопущення дострокового повернення коштів, розміщених вкладниками;

спрямовувати не менше 50 відсотків отриманого в 2008 році чистого прибутку до резервного фонду на покриття непередбачених збитків;

ужити заходів щодо скорочення адміністративних витрат не менше ніж на 10 відсотків;

обмежити виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам банків.

3. Rekomendувати bankam:

переглянути в бік зменшення процентні ставки за кредитами, наданими в іноземній валюті, з урахуванням якості стану обслуговування позичальниками заборгованості за основним боргом та відсотками/комісіями за ним, а також стану дохідності банку, з метою зниження ризиків невиконання позичальниками своїх зобов'язань за такими кредитами;

у разі погіршення ліквідності:

відмовитися від укладання договорів про відкриття кредитних ліній і надання інших безумовних кредитних зобов'язань;

з урахуванням стану дохідності банку та реальних можливостей позичальників вживати заходів щодо дострокового погашення кредитів.

4. Дозволити банкам самостійно та на власний ризик приймати рішення про пролонгацію кредитів, наданих товаровиробникам, і до 01.10.2009 визначати клас позичальників без урахування факту такої пролонгації відповідно до вимог Положення про порядок формування та використання

резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 06.07.2000 № 279 (зі змінами), за умови, що їх фінансова діяльність є задовільною.

5. Zobov'язati Dирекцію з банківського регулювання та нагляду (О.І.Кіреєв) установити контроль за виконанням банками вимог пункту 2 цієї постанови та в разі неспроможності керівників і акціонерів банків ужити необхідних заходів щодо приведення діяльності банків у відповідність до вимог банківського законодавства вносити пропозиції про застосування до банків адекватних заходів впливу, у тому числі введення тимчасової адміністрації, примусової реорганізації банків або відкликання ліцензії та ініціювання процедури ліквідації банку.

6. У сфері валютного регулювання і валютного контролю:

6.1. Установити, що тимчасово забороняється купівля, обмін іноземної валюти для розрахунків за імпортом продукції та послуг, який здійснюється без увезення на територію України і призначений для подальшого перепродажу нерезидентам. Виконання зобов'язань за договорами міжнародного страхування, які діють на території країн – членів міжнародної системи автомобільного страхування „Зелена карта”, не вважається імпортом без увезення на територію України.

6.2. Звернути увагу банків на те, що в разі невиконання нерезидентами зобов'язань за імпорними договорами повернені на користь резидентів авансові платежі в іноземній валюті банки зобов'язані будуть продати:

за курсом купівлі цієї іноземної валюти – якщо іноземна валюта для здійснення такого авансового платежу була куплена на міжбанківському валютному ринку України;

за офіційним курсом Національного банку України на день перерахування коштів за межі України – якщо авансовий платіж був здійснений за рахунок кредитних коштів.

6.3. Тимчасово дозволити банкам купувати іноземну валюту на міжбанківському валютному ринку України за дорученням фізичних осіб – резидентів і нерезидентів з метою переказу за межі України за поточними валютними неторговельними операціями на суму, що в еквіваленті не перевищує 75 000 гривень на місяць.

Зазначені вимоги не поширюються на:

оплату витрат на лікування в медичних закладах іншої держави, а також на оплату витрат на транспортування хворих;

оплату витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання);

перекази, що здійснюються на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів;

перекази, що здійснюються громадянами в разі виїзду за кордон на постійне місце проживання;

перекази коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні.

6.4. Дозволити банкам здійснювати операції в гривнях через відкриті в них кореспондентські рахунки банків-нерезидентів (рахунки лоро) лише для:

обслуговування експортно-імпортних операцій;

оплати обслуговування кореспондентського рахунку, якщо це передбачено угодою з уповноваженим банком;

купівлі іноземної валюти лише тієї країни, у якій зареєстрований цей банк-нерезидент;

виконання рішень судових органів відповідно до законодавства України;

зарахування на власний кореспондентський рахунок раніше розміщених депозитів за договорами, що були укладені до набрання чинності постановою Правління Національного банку України від 11.10.2008 № 319 „Про додаткові заходи щодо діяльності банків” (зі змінами), за умови закінчення строку дії відповідного депозитного договору.

6.5. Дозволити банкам тримати іноземну валюту 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.02.98 № 34, зі змінами (далі – Класифікатор), на рахунках ностро лише в банках країн, валюта яких належить до 1-ї групи Класифікатора, та в уповноважених банках України.

Зазначене обмеження не поширюється на кошти, призначені для переказів і взаєморозрахунків відповідно до умов договорів з платіжними організаціями міжнародних платіжних систем, зареєстрованих Національним банком України в порядку, установленому законодавством України.

6.6. Дозволити уповноваженим банкам у межах установлених лімітів валютної позиції здійснювати власні операції з купівлі іноземної валюти за гривні за наявності зобов'язань у цій валюті, строк за якими настав.

6.7. Тимчасово встановити нульову ставку резервування коштів за договорами про залучення банками коштів в іноземній валюті від нерезидентів на строк, що дорівнює або менше 183 календарних днів.

6.8. Дозволити уповноваженим банкам здійснювати операції з обміну (конвертації) іноземної валюти лише в межах однієї групи Класифікатора. Зазначене обмеження не поширюється на операції, що здійснюються для забезпечення виконання договорів з імпорту та на операції, що здійснюються банками на міжнародних валютних ринках з купівлі іноземної валюти 1-ї групи Класифікатора за іноземну валюту інших груп Класифікатора.

6.9. Тимчасово дозволити резидентам України використовувати безготівкову іноземну валюту, що куплена за гривні або обмінювана (на виконання зобов'язань в іноземній валюті) на іншу іноземну валюту на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти, протягом п'яти робочих днів з дня її зарахування на їх поточний рахунок. Така іноземна валюта

не підлягає списанню з поточного рахунку клієнта протягом п'ятиденного терміну з метою використання її на інші цілі.

6.10. Департаменту валютного контролю та ліцензування (О.Г.Біланенко) забезпечити постійний контроль за дотриманням банками законодавства та нормативно-правових актів Національного банку України у сфері валютного регулювання та валютного контролю і невідкладно притягувати порушників у разі їх невиконання до відповідальності, включаючи й обмеження ліцензії в частині здійснення операцій в іноземній валюті.

7. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Правління Національного банку України від 11.10.2008 № 319 „Про додаткові заходи щодо діяльності банків” (зі змінами).

8. Ця постанова набирає чинності з дати підписання.

Голова

В.С.Стельмах

Інд. 40-2